

IDIQK-ŊKPQ MIRIAM YE AARON

Numbers 12:1-16

QYQHQ UKPEP-ŊKPQ 100

Eke Ikpo Owo

IKQ IBUOT: “Ekop uyo mme andida mbufu usuñ, enyuñ esuk ibuat eno mmq; koro mmq ekpemedede eyom ufɔn ukpɔñ mbufu, nte mmq emi enyenede ndinɔ Abasi ibat” (Mme Hebrew 13:17).

I Nsɔñ-Ibuot Miriam Ye Aaron Ye Eti Ikq Eke Abasi Etiñde Adian Moses

1. Miriam ye Aaron, oto ke idiok esit ufup isin-enyin, mmq etiñ idiok edian Moses, eyarare ewut ata spirit mmenere-idem, ye idiok-itɔñ ndiyom odudu ererimbot, Numbers 12:1, 2; Mme Ñke 25:6, 7; Isaiah 14:12-15; Obadiah 4; Matthew 23:12
2. Jehovah ama okop mme ikq iseri ye nsɔñ-ibuot mmq, Numbers 12:2; I Chronicles 28:9; Psalm 44:21; Jeremiah 17:9, 10
3. Ido Moses ekedi oruk emi ke idemesie ekemedede ndisɔp ñwut nte ke kpukpru se edoride enye idighe akpanikɔ, Numbers 12:3; Ñwed Mbon Galatia 5:22, 23; 1 Peter 3:4; Matthew 5:5; Psalm 37:10, 11
4. Abasi ama etiñ owut ete ke Moses owo Esie enen ke iso mme andidori enye ikq, onyuñ etiñ ɔnɔ mmq abaña ntɔtuñɔ ebuana emi Enye ekenyenede ye Moses akan nte Enye ekenyenede ye owo efen emi akananam odude, Numbers 12:4-8; Psalm 76:8, 9; Deuteronomy 34:10-12

II Ufen Idiok-Ŋkpɔ Oro

5. Iyaresit Jehovah ama obubere abaña mbon nsɔñ-ibuot oro, Numbers 12:9; Amos 9:2-4
6. Ema edɔñ ɔkpɔsɔñ ufen: Akpa-mfia ɔtɔ Miriam, esit ubiom-ikpe anam Aaron ɔfiok ete ke edi idiok-ŋkpɔ mme imɔ ada ŋkpɔ but ye esuene emi edi, Numbers 12:10; Leviticus 13:38-46; Psalm 75:6, 7
7. Aaron ama ekpe ubok abaña erikok eyen-eka esie ye erifen nnɔ mmq, Numbers 12:11, 12
8. Moses ama ɔbɔñ ɔkpɔsɔñ akam abaña erikok Miriam, Numbers 12:13; Ezekiel 33:14-16; James 5:14-16
9. Okposuk edi nte ema ekekɔk mme andidue emi enyuñ etɔñɔ ntak eda mmq esin ke idaha mbɔm Abasi, ufen, me ukut emi eketode ke idiok edinam mmq, ama odoro mmq idighe ke ntak udobi idiok-ŋkpɔ mmq ikpɔñ, edi koro mmq enyenede ndidi uwut-ŋkpɔ nnɔ mmq efen, Numbers 12:14; Leviticus 14:1-57
10. Ikɔt Abasi ema ekut Ubiɔñɔ ke isañ mmq ndika isɔñ Eñwɔñɔ ke ntak idiok-ŋkpɔ mbon nsɔñ-ibuot emi, ye enye emi Abasi ekemekde, Numbers 12:15, 16; Joshua 7:10-12; Isaiah 59:12.

SE EKPEPDE EBAÑA

Anditiñ ntiñ-nnim ikq Emi Ananade Ukpono

Ibighike nte ekesuhɔre ñsɔñ-ibuot Nditɔ Israel, emi ekedide ŋkpɔ but, otu owo ema enyuñ edaha isañ ke ini ŋkpɔ-ntibe emi ewetde ke itie-ñwed ukpep-ŋkpɔ emi akadade itie. Ekese ini Moses ama esikop Nditɔ Israel nte otu, esukde enye ye Aaron uyo, enyuñ esukde Jehovah uyo, koro mmq esobode ye mkposɔñ ŋkpɔ. Edi idahemi enye okut ukpuhɔre ikq ebiari emi abiakde owo onyuñ ayatde owo akan koro mbon ebiari emi ekedi mmq emi ekperede enye enyuñ edide mbon ima esie.

Mme nsɔñ-ibuot ye nsuk-uyo eke ini edem eketɔñɔ ke mme utit nna, ke otu mbon mbuaha udim, ye mmq emi mikeyakke idem mmq inɔ Abasi. Ndusuk, mbio oro ikekwe mme utibe erinam Abasi, emi ke akpanikɔ akanade iñwañ-iñwañ, emi ediwak owo ke Israel ekedide ntiense, koro mmq ikesiwakke ndineñere ŋkpere Abasi nnyuñ nkut odudu Esie. Edi mmem-mmem ndikut utɔ mbio oro ekunide ke esit ebaña se itibede inɔ mmq enyuñ enamde idiok mkpasip esit unana uyuhɔ mmq ebe osim mbon efen. Edi mmem-mmem ŋkpɔ ndikut nte utɔ nsuk-uyo oro asañade ke ofuri nna onyuñ adade nsɔñ-ibuot edi. Edi ŋkpɔ-ntibe emi ikɔtɔñɔke ke edem nna, ntɔñɔ esie ikonyuñ itoho ke otu mbon mbuaha udim. Ɔkɔtɔñɔ ke mbon emi, ke idaha utom mmq ekperede Moses ekan. Ɔkɔtɔñɔ ye mmq emi ekpekerede ete ediana kiet ye ada-usuñ mmq, emi edide owo akpanikɔ ke esit ye ukpɔñ, emi ekenyuñ ebuanade ye enye ke ufɔn ofuri Nditɔ Israel.

Jesus ama odomo nditiñ mbaña usuñ nsinsi uwem nnɔ mmq emi ekebɔkde Enye ke otu mmq, kpa mmq emi efiokde ebaña idaha uwem Esie mbemiso ekem ini emi ɔtɔñɔde ata utom emi Enye ekedide ndinam, edi ekpere ndidi ofuri se Enye okodomode ndinam okosobo ye ntuaaha. Enye ama ɔkpɔñ mme uyat-uyat ikq nsua-nnɔ emi ke Nazareth ete ke, “Prophet inanake ukpono ke mibɔhɔke ke obio emana esie, ye ke ufɔk esie” (Matthew 13:57).

Nte ededi, se ikwɔwɔrɔde inɔ Moses ikokureke ke mbon ufɔk esie ndisin ndikut nnyuñ nyime ikot esie nte anditiñ ntiñ-nnim ikɔ ye utom eke ekedɔñde enye. Miriam ye Aaron ema enyime ete ke Moses enyene kpukpru emi, edi ke iseri; kpa idiɔk-ñkpɔ emi odukde suñ-suñ edi, onyuñ osobode ukpɔñ ke akpatre emi nnyin idade nte mmenere-idem, mmɔ esɔñɔ etiñ ete ke Abasi ama okot onyuñ ɔdɔñ mme imɔ ñko utom.

“Ofuri-ofuri se idude ke ererimbot, mbumek obukidem, ye mbumek enyin, ye ikpikpu ubɔñ uwem emi, itoho Ete, edi oto ke ererimbot” (1 John 2:16). Isin-enyin ufup emi esinde mme owo eyom idaha ye itie ke otu owo ke ererimbot emi, ke mme ñkpɔ uwem emi mme ke idem utom ufɔk Abasi, ɔtɔñɔ ke iseri eke odude mmɔ ke esit ye udɔñ esie emi esinde mmɔ emenere idem mmɔ. Mme owo oro, emi ke usuñ ekededi enyenede udɔñ ndimenere idem mmɔ edu ke ubiom-ikpe ke ikɔ Jesus; koro Enye ɔkɔdɔhɔ ete, “Owo ekededi eke edimenerede idem, eyesuhɔre enye enim; edi owo ekededi eke edisuhɔrede idem, eyemenere enye” (Matthew 23:12).

Enyin Eke ekpemedede Ye Utoñ Eke Akpañde

Edi mme erinam ye uduak mbon nsɔñibuot owo iba emi ikedibeke. Ibiobio udim ikɔ ke Ñwed Abasi, emi andikot ñwed enyɔñ-enyɔñ ekemedede ndibe ntre ntre, ɔdɔhɔ nnyin ete ke Abasi ama okop mme ikɔ mmɔ. Ndien ke ini Abasi okopde ikɔ eke edoride nti ikɔt Esie emi Enye eyetde aran onyuñ ɔdɔñde utom, Enye otim ese onyuñ ɔdɔñ ubiere-ikpe ɔnɔ andidue, man anam-idiɔk akabare esit ɔkpɔñ idiɔk-ñkpɔ esie, mbak ekusuene Enyiñ Abasi me ndiñwana ye odudu Esie.

“Koro enyin Jehovah asañade ke ofuri ererimbot, ete isɔñɔ imum mmɔ eke ofuri esit mmɔ odude ye Enye ikama” (2 Chronicles 16:9); ndien oruk odudu oro ewutde ntre ekeme nditimere nnyuñ nsuene owo eke odomode ndibiɔñɔ owo eke ofuri esit esie odude ye Abasi. Idikemeke ndibɔhɔ iso Abasi! Enye ɔfɔfiɔk kpukpru esit onyuñ okokut ntɔtuñɔ uduak esit. Enye okokop kpukpru se etiñde onyuñ esese kpukpru se enamde.

Qwɔrɔ ata ikpikpu owo ndidomo ndidibe ke enyin Abasi emi okutde kpukpru ñkpɔ. Enyin emi ɔkɔnyuñɔde onyuñ okutde idiɔk-ñkpɔ emi okodibede ke esit Adam ye Eve ke esit-esit iñwan Eden osuk ekekeme ndikut kpukpru ñkari emi owo anamde man odip ata idiɔk uwem esie. “Ah, Ɔbɔñ Jehovah, sese, Afo akanam enyɔñ ye isɔñ ke akwa odudu Fo, ye ke edimenere ubɔk Fo, baba ñkpɔ kiet inyuñ isɔñke ikan Fi: . . . omokpon ke item, onyuñ ɔsɔñ ke utom, emi enyin Fo etarade ese kpukpru usuñ nditɔ owo, ndinɔ kpukpru owo nte ekemde ke usuñ mmɔ ye utip utom mmɔ” (Jeremiah 32:17, 19).

Eridori-Ikɔ Ye Mme Utip Esie

Idiɔk-ñkpɔ Kpukpru ini enyene mfaña ɔnɔ idemesie osio se ifɔnde etiñ ndifuk ndudue emi okodude. Ke enye emi, ata idiɔk-ñkpɔ ekedi iseri, mmenere-idem, nsɔñibuot, ye unana erisuk ibuot. Edi eridori-ikɔ emi ekebemde iso eda edi, nte ikutde, ikedighe baba kiet ke otu mmɔ emi, edi akabaña ñwan Moses. Ndoriuyo eke minyeneke isɔñ ekedi ntak ñsɔñ ibuot, edi ndot-ndot iseri ye ufup emi okodude ke esit mmɔ emi ekesɔñde ibuot ekedi ata akpan ntak unana nsuk-ibuot. Mmɔ ekeyom odudu ye ubɔñ ererimbot emi mmɔ ekekerede ete ke eyenam mme imɔ inyene ebuana ke ukara ata akamba idut nte Israel.

Iduhe ñkpɔ eke esimande ufiop-ufiop utɔk ke otu owo nte isin-enyin ndiyom odudu. Ima, ukpono, inemesit, udori, utom, ye ifure, ye Abasi ndiwut ete imenen iso ye owo emi abakde Enye, kpukpru edi se mme owo edighide ke ikpat ke ini mmɔ enyañade eyom ikpɔ itie ye odudu ndikara. Ñkpo-ntibe emi enyik nnyin ndineñere nduñɔre ukpɔñ nnyin; koro edieke mmɔ oro nte Miriam ye Aaron ke utɔ idaha, ye ifet, ye ikot oro, ekenamde uto idiɔk-ñkpɔ oro, nnyin ke idem nnyin ikemeke ndikere nte imɔbɔhɔ Ukem ñkpɔ ndik oro.

Ekere ete sia ebemde iso esiak enyiñ Miriam, ñko, koro edi enye ikpɔn ke akpa-mfia ɔkɔtɔ, edi enye okɔtoñɔ nsɔñ-ibuot oro onyuñ edi etubom ke eñwan nsɔñ-ibuot oro. Ndusuk owo edɔhɔ ete ke Aaron ekedi mmem-mmem owo ke edu-uwem esie, inyeneke iwuk, ndien edi eyen-eka esie añwan, emi misiyuhɔke ke se enamde akada enye usuñ esin ke oruk erinam oro, eke abiatde enyiñ mmɔ mbiba. Nnyin imɔfiɔk ite ke Abasi ama ayat esit ye mmɔ mbiba, ntre, imɔfiɔk ite ke mmɔ mbiba ema enyene ubiom-ikpe ke iso Esie. Ema etɔ Miriam ye enyene-ndik udɔñɔ emi mmɔ mikodiɔñɔke usɔbɔ, emi okonyuñ esinde andidɔñɔ enye adianare nsaña ofuri ofuri ye mbon ima, ye mme ufan esie. Edi Aaron ikɔbɔhɔke ufen ofuri-ofuri.

Uruk ima nditɔ ama ɔsɔñɔ ke ufɔk Amram ye Jochebed. Ekpri eyen-añwan, Miriam ama ada ke ofuri ikañ-ikañ ufiop usen kiet ke Egypt, ndikpeme ekebe ñkukip emi ekesinde ekpri eyen-eka esie, Moses, emi akpakanade nte ewot, edi ete ye eka ema enim enye uwem. Enye okosobo ye adiaha Pharaoh ke ema ekeke ekebe oro, onyuñ ada mbufiɔk eteme enye ete ekemek edep kiet ke otu nditɔ-iban Israel man ekpeme nsek eyen oro tutu enye okpon. Ke ukperedem enye ama ada nditɔ-iban Israel ndikwɔ ikwɔ Moses ke adañemi mmɔ ebede Ididuot Inyañ. Enye ama ada ye eyen-eka esie ke ediwak ini ke mkpɔsɔñ ini ke ini etiede nte ndinam ñkpɔ Abasi edi ntak-urua.

Aaron nko, ama anam mme nworo-nda-nkpọ okposuk enye ekedide mmem-mmem emi eketiede nte edinyene ido ke uwem esie. Enye ama adiana Abasi ekem nte enye okpokopde item suñ-suñ uyo, emi okodonde enye aka isañ ediwak ibat itiat ke ediworo nkpọ Egypt mbe ke akai-ikọt emi ata idori-enyin miduhe, aka ekenyene anana mbiet mboho ye Moses, emi enye mkekwe mikonyuñ ikopke ito ke isua 40, nte etinde eno nnyin. Abasi ama ayak akpan utom esin enye ke ubok ndika nketiñ uyo Abasi ke okure idiok edidem ison oro. Enye ama ekem ke idaha ke nkan ikpohidem ye ke nkan Spirit esin Abasi ofiok-ete Imo imekeme ndida enye nnam nte Imo imade. Ndien ke akpatre, Aaron ekedi mbiet Esine-ufot emi ekenyenede ndida ikpe kpukpru anam-idiok eke akabarede esit nka ke iso Akwa Itie Ikpe nnyuñ mkpe ubok man efen eno enye, ke ama akada Iyip Esiemo edep erifen oro.

Ekeme nditiñ nte ke ikenyeneke ufon ndituno Aaron ye udono eke edisinde enye okukeme ndinam utom eke ekekotde enye ndinam. Ndikut iso eyen-eka esie anwan emi enye amade nte oyohode ye udono eke atadeta obukidem, ye ndinyuñ ndiono nte, ke idaha itie utom, edi enye enyene ndidi owo oro editinde mme ikọ emi edisiode enye efep ke nna Israel ke nsinsi, ekedi okposon ufen ke idem-esie. Ke ediwak ini, esisqson owo ndiyọ ndikut nte owo ima okutde ndutuhọ ye ubiak, akan ndikop idem ubiak oro ke idem esie. Ata ekese ini ikokop ebedede ke akam ete edorode ubiak ke idem andidonọ emen edori ke idem owo emi okopde nsqndem emi adade ekpere oto ke mfihe esit, emi etiede nte odobi akan ndikut nte owo ima anade ke nta-edet ndutuhọ ye ubiak.

Ikọ-Ntiense Eke Abasi Ye Eridori Ikọ Eke Owo

Ikọ-ntiense eke okonde akan, emi emende Moses ewut ke idaha utom, nte enye okponde akan owo ekededi eke odude ke eyo esie, ada itie ke ini emi ke ntak emiom emi emiomde enye. Ndonesit odu onọ mmọ emi edoride mmọ ikọ ke se minenke ke edinam emi. Abasi eyedi Andinyaña mmọ, edieke mmọ edinamde nte Moses, enyene suñ-suñ spirit, emi mimenekere ubok esie me uyo esie ndinyaña idem. Edi ntot odu nko onọ mmọ eke ediyakde odudu satan, emi enyenede ufup, akara ekikere ye uyo mmọ. Abasi okop mme ikọ mmọ onyūñ eti ekikere mmọ. Usen kiet enye eyeda ikpe Esie emi mikpuhu obiono mmọ.

Mme owo emi minimke ite Abasi odu, emi efañade Nwed Abasi, edoho ete ke se ewetde ebaña suñ-suñ uwem Moses edi ata nkpọ ndisqno ete ikadaha odudu spirit iwet Nwed Abasi. Mmọ eneni ete edieke edide Moses ekewet Nwed Numbers, ke enye ikpewetke mme ikọ emi ibaña idem esie, koro idem eriwet oro nsin owut ete ke enye ikedighe suñ-suñ owo. Edi emi idighe okposon nkpọ inọ andinim ke akpanikọ. Ye enye se ewetde emi idighe editoro idem emi otode udon obukidem. Enye edi nnen-nnen akpanikọ emi owutde edu uwem owo man anam ukpep-nkpọ emi otim anwaña. Ikotoho mma-idem edi ekeda odudu ye ukpono Edisana Spirit Abasi emi akadade Moses usuñ ke ini enye ekewetde mme ibuot-nwed emi eyohode ye ubon.

Awak adaña didie ibat ini nte Moses okonode Abasi ukpono akan ndiyom ubon mme itoro nnọ idem esie! Ke ini kiet enye okpokonyime ndibọ ewuhọ Abasi emi okpokosobode ofuri ubon Israel ndien anam idut efen asiaha oto ke ubon esie. Enye ekpeketre ndikpe ubok ke ediwak idaha emi enye eketrede udia obon akam tutu odudu okpoboho enye, ndien enye okpokut nte nnen-nnen ubierikpe Abasi odorode mbon nsuk-uyo, ye mme anana esit-ekom oro. Edi ke ini ke ini enye osqno owut ete ke imọ idi ekpeme-erqo akpanikọ inọ ufok Israel. Ke ini ke ini enye ama anam owut ete ke se inemde imọ ikan ye se idide udon imọ, edi ndikut nte ke eno Abasi ukpono, ke enyūñ eteñe Edisana Enyiñ emi. Esie ekedi ata nda-usuñ ye ata suñ-suñ ido! Esie ekedi ata nsuhore idem! Esie ekedi ata nda-usuñ ye ata mkpe-ubok! Enye ekedi anditiñ ntiñ nnim ikọ emi ekedide mbukpon anditiñ ntiñ-nnim ikọ efen emi ekedide ke uyoho ini ye Enye emi okobode ikọ-ntiense oto ata Obio Abasi abaña idaha ye odudu Esie nte Eyen Abasi ke obot Erikpuhore-idem.

Nkpọ-ntibe emi ke isañ ndiyo ke akwa akai ikot ekpep nnyin ata akpan nkpọ kiet ete ke esit “Miriam” ye Aaron,” ke ekeme ndibok mkpasip ufup ye isin-enyin, emi ke eyakde ada onyūñ okori, ke akpatre ekeme ndisioro uyo ntiñ idiok ndian ata owo emi Abasi otimde emek onyūñ eyetde aran, edide iren-owo mme iban. Abasi akpakam anyaña nnyin osio ke oruk nkari nkari idiok-nkpọ oro!

MME MBUME

1. Nso ikedi enyiñ anwan Moses?
2. Siak enyiñ ete, ye eka, eyen-eka anwan, ye eyen-eka eren Moses.
3. Nso ikedi akpa ikọ eke ekedoride Moses?
4. Nso ikedi akpatre ye ata ikọ eke ekedoride enye ke ini enye emi?
5. Anie ekeneñere edi ada-usuñ ke enwan enye emi?
6. Siak qworq-etop ufañ-nwed ke ukpep-nkpọ nnyin emi etinde abaña, edu uwem Moses, owo Abasi.

7. Siak mme ufañ ke Ñwed Abasi efen emi etiñde ebaña akpan utip emi enode owo emi enyenede edu-uwem emi ekekutde uwak-uwak ke Moses.
8. Nso ukpuhore odu ke se etiñde ebaña Moses ye eke mbon efen eke eketiñde ntiñ-nnim ikọ ke enyiñ Abasi?
9. Nso ke Abasi akanam ye mbon nsoñibuot emi?
10. Ekeno idiok-ñkpọ oro ufen didie?